

Hatályos: 2012.01.01.-03.31.

1990. évi LXXXVII. törvény

az árak megállapításáról

Az árak legfőbb szabályozója a piac és a gazdasági verseny. Az árakra vonatkozó közvetlen kormányzati beavatkozás csak ott indokolt, ahol a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló törvényben foglaltak nem elégségesek a káros versenykorlátozás és a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megakadályozására. A kormányzati beavatkozás kereteinek kijelölése céljából az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A törvény hatálya

1. § (1) E törvény hatálya kiterjed:

a) a gazdasági tevékenységet folytató jogi személyre, jogi személyiség nélküli gazdasági és egyéb társaságra, természetes személyre (a továbbiakban együtt: vállalkozó), valamint az általuk belföldön érvényesített árakra és díjakra, továbbá

b) a hatósági ár megállapítójára.

(2) A törvény hatálya nem terjed ki:

a) a jogszabályok alapján kötelezően igénybe vett szolgáltatások díjára;

b) a külön törvény felhatalmazása alapján szabályozott szolgáltatási díjakra;

c) a hegyközség által megállapított termőhelyi védőárakra;

d) az agrárpiacon rendtartásról szóló 2003. évi XVI. törvény alapján megállapított árakra;

e) a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény hatálya alá tartozó termékek vagy szolgáltatások árára;

f) a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény hatálya alá tartozó termékek vagy szolgáltatások árára;

g) pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvényben szabályozott szolgáltatási díjakra;

h) a távhőszolgáltatónak értékesített távhő árára, valamint a lakossági felhasználónak és a külön kezelt intézménynek nyújtott távhőszolgáltatás (fűtés és használati melegvíz) díjára.

(3) E törvény alkalmazásában gazdasági tevékenység: nyereség- és vagyonszerzés céljából üzletszerűen, ellenérték fejében történő termelő vagy szolgáltatási tevékenység folytatása.

Általános rendelkezés

2. § Az árban, díjban (a továbbiakban együtt: ár), valamint az ár alapjául szolgáló értékesítési feltételekben a szerződő felek - a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló törvényben, valamint az ebben a törvényben foglaltak megtartásával, egymás méltányos érdekeit tiszteletben tartva és kölcsönösen együttműködve - állapodnak meg, ideértve a versenytárgyaláson vagy árverésen történő ármegegyezést is.

Bejelentési kötelezettség

3-6. §

Hatósági ármegállapítás

7. § (1) A mellékletben felsorolt termékekre, szolgáltatásokra (a továbbiakban együtt: termék) az ott feltüntetett miniszter, illetve a helyi önkormányzat (a továbbiakban együtt: hatósági ár megállapítója) legmagasabb árat vagy legalacsonyabb árat (a továbbiakban együtt: hatósági ár) állapít meg.

(2) A termék hatósági árat az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben kell megállapítani, ha az árat a miniszter állapítja meg, vagy az árat a központi költségvetés támogatja.

(3) A taxiengedély érvényességi területe szerint illetékes települési önkormányzat - a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat - képviselő-testülete a területi kereskedelmi és iparkamarával egyeztetve, a fogyasztóvédelmi hatóság és a szolgáltatásban közvetlenül érintett szakmai érdek-képviselői szervezetek véleményének figyelembevételével rendeletben megállapíthatja a személytaxi szolgáltatásért felszámítható árat és annak alkalmazási feltételeit. A

személytaxi szolgáltatás díjszabását (díjtételeit) a képviselő-testület - a helyi körülmények mérlegelésével - legmagasabb hatósági árként vagy rögzített hatósági árként határozhatja meg.

(4)

(5) E törvény melléklete „I. Legmagasabb ár” pontjának „B) Szolgáltatások” alpontjában 40.30.90.0 SZTJ szám alatt szereplő „Távhőszolgáltatás csatlakozási díját” a települési önkormányzat - fővárosban a Fővárosi Önkormányzat - képviselő-testülete külön törvényben meghatározottak szerint rendeletben állapítja meg.

8. § (1) A legmagasabb árat - a (2) bekezdésben szabályozott kivétellel - úgy kell megállapítani, hogy a hatékonyan működő vállalkozó ráfordításaira és a működéséhez szükséges nyereségre fedezetet biztosítson, tekintettel az elvonásokra és a támogatásokra is.

(2) A továbbfeldolgozók vagy továbbértékesítők részére értékesített egyes energiahordozók ára a külpiazi árak szintjén is meghatározható.

(3) A legalacsonyabb árat úgy kell megállapítani, hogy az legalább a hatékonyan működő vállalkozó ráfordításaira fedezetet biztosítson, tekintettel az elvonásokra és támogatásokra is.

9. § (1) A hatósági ár megállapítása történhet tételesen vagy a hatósági ár kiszámítására vonatkozó előírásokkal.

(2) A hatósági árat alkalmazási feltételeivel (pl. a minőség, a határidő, a szállítások ütemezése, a megrendelés nagysága, a teljesítés helye, a fizetési feltételek) együtt kell megállapítani.

10. § (1) A hatósági ár megállapítása - ideértve az áralkalmazási feltételeket is - hivatalból vagy az árat érvényesítő vállalkozó kérelmére történhet. Ez utóbbi esetben a kérelmező köteles a hatósági árra vonatkozó javaslatát a hatósági ár megállapítója részére egyidejűleg megküldeni. A hatósági ár megállapítója - mindkét esetben - további adatokat kérhet.

(2) A hatósági ár megállapítójának megkeresésére az országos gazdasági kamara tájékoztatást ad a kérelemmel érintett termékekkel, szolgáltatásokkal kapcsolatos forgalmi és árviszonyokról.

(3) A hatósági ár megállapítója a kérelem, illetve a kért adatok kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles az ár megállapítást közzétenni vagy a kérelem elutasításáról a kérelmezőt értesíteni.

11. § (1) A hatósági árat, valamint annak alkalmazási feltételeit jogszabályban kell közzétenni. A jogszabályban rendelkezni kell arról, hogy a hatósági ár mikor lép hatályba; e rendelkezésnek visszamenőleges hatálya nem lehet.

(2) A legmagasabb hatósági árnak a szerződés megkötését követően bekövetkező emelése esetén jogszabály kivételesen előírhatja, hogy az emelt legmagasabb hatósági ár az érvényes szerződés részévé válik. A felek azonban az új ártól lefelé - közös megegyezéssel - eltérhetnek, a szerződésben kikötött ár fenntartásával vagy megváltoztatásával.

12. § Ha hatósági árat állapítottak meg, a szerződésben

a) a legmagasabb árnál magasabb árat és

b) a legalacsonyabb árnál alacsonyabb árat

érvényesen nem lehet kikötni.

13. § Ha a felek az árban nem állapodtak meg, és a termékre hatósági ár van hatályban, az utóbbi az irányadó. A hatósági ár az irányadó akkor is, ha a felek a jogszabály megsértésével más árban állapodtak meg.

14. § A hatósági árnak a szerződés megkötése és teljesítése között bekövetkezett megszűnése esetén a szerződést - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a kikötött áron kell teljesíteni.

15. § A lakosságot közvetlenül érintő hatósági ár változtatásáról a hatósági ár megállapítója legkésőbb az ár hatálybalépésével egyidejűleg köteles a lakosságot tájékoztatni.

16. § A hatósági árakra vonatkozó rendelkezések megsértése esetén a hatósági ár megállapítója határozattal

a) megtiltja a jogszabályt sértő ár további alkalmazását, és egyidejűleg kötelezi a vállalkozót a jogszerű ár alkalmazására, valamint

b) kötelezi a vállalkozót a hatósági árra vonatkozó rendelkezések megsértésével elért többlet árbevételnek a sérelmet szenvedett részére történő visszatérítésére, ha pedig ennek személye nem állapítható meg, az állam javára történő befizetésére,

c) bírságot szab ki a hatósági árakra vonatkozó rendelkezéseket megsértő vállalkozással szemben. A bírság legkisebb összege a jogsértő magatartással elért anyagi előny, maximális mértéke pedig annak kétszerese,

d) a 7. § (3) bekezdése szerinti rendelkezések megsértése esetén az 1997. évi CLV. törvény alapján fogyasztóvédelmi bírság kiszabása kezdeményezhető.

17. § (1) A hatósági ár megállapítójának a 16. §-ban szabályozott eljárására a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A hatósági ár megállapítójának határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

(3) Az egyetemes hírközlési szolgáltatások tekintetében a 16. §-ban foglaltakat a hatósági ár megállapítója helyett a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság végzi, az ezzel kapcsolatos eljárásra az elektronikus hírközlésről szóló törvény szabályait kell alkalmazni.

(4)
18. §

Vegyes rendelkezések

19. § A gazdaság egészét vagy jelentős részét érintő és az árak alakulására ható adózási, pénzügyi vagy egyéb szabályozási eszköz változása esetén a Kormány - legfeljebb hat hónapra - az árakra vonatkozóan rendelkezhet a nem hatósági árak körében is.

19/A. § A gyógyszerpiac átmeneti zavarainak elhárítása, kiküszöbölése vagy a gyógyszerpiac egyensúlyának fenntartása érdekében tehető intézkedésekről külön törvény rendelkezik.

20. §

21. § Az e törvényben foglaltak nem érintik a külön jogszabályok szerinti polgári jogi igény érvényesítésének, illetőleg szabálysértési vagy büntetőeljárás megindításának lehetőségét.

Hatálybalépés; átmeneti szabályok

22. § (1) Ez a törvény az 1991. évi január hó 1. napján lép hatályba.

(2)-(4)

23. § A törvény hatálybalépése nem érinti a mellékletben felsorolt termékekre vonatkozóan korábban kiadott hatósági ármegállapítások érvényességét.

Melléklet az 1990. évi LXXXVII. törvényhez

Hatósági áras termékek

I. Legmagasabb ár

A) Termékek

<i>Termékszám (ITJ)</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>A hatósági megállapítója</i>
<i>Termékszám (BTO)</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>A hatósági ár megállapítója</i>

B) Szolgáltatások

<i>Szolgáltatásszám (SZTJ)</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>A hatósági megállapítója</i>
405-11-02-ből	A belföldi közforgalmú, vasúti menetrend szerinti személyszállítás díja	közlekedésért felelős miniszter
405-22-01-ből	A belföldi menetrend szerinti távolsági autóbusz-közlekedés díja; iskolák és tanintézetek által rendelt belföldi távolsági autóbusz-különjáratok díja	közlekedésért felelős miniszter
405-22-02-ből	A menetrend szerinti helyi autóbusz-közlekedés díja; iskolák és tanintézetek által rendelt helyi autóbusz-különjáratok díja	települési önkormányzat - fővárosban a Fővárosi Önkormányzat - képviselő-testülete

405-3-ból	A menetrend szerinti személyszállítás (villamos, fogaskerekű, troli, metró, földalatti) és a helyi érdekű vasút díja	települési önkormányzat - fővárosban a Fővárosi Önkormányzat - képviselő-testülete
64.20.11.0 64.20.12.1 64.20.12.2	Az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás díja	elektronikus hírközlésért felelős miniszter
64.11.12.0-ból 64.11.14.0-ból 64.11.15.0-ból	A postáról szóló 2003. évi CI. törvény 7. § (1) bekezdésében meghatározott postai belföldi fenntartott szolgáltatások díja	postaügyért felelős miniszter
507-34, 45-ből	Humán célú, a járóbeteg-ellátás keretében társadalombiztosítási támogatással forgalmazható gyógyszerek kereskedelmi árérése	egészségügyért felelős miniszter

40.30.90.0-ból	Távhőszolgáltatás csatlakozási díja	települési önkormányzat - fővárosban a Fővárosi Önkormányzat - képviselő-testülete
SZJ'03 72.30.21	A céginformációs szolgálat által biztosított céginformáció elektronikus adattovábbításának ára	igazságügyért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter
Termékszám (BTO)	Megnevezés	A hatósági ár megállapítója

II.